

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 9, Issue 1, March 2021, p. 1-21

Received	Reviewed	Published	Doi Number
17.01.2021	13.02.2021	30.03.2021	10.29228/ijlet.48929

Arabic-Turkish False Friends in Teaching Turkish as a Foreign Language¹

Ahmad LABABIDI² & Celile Eren ÖKTEN³

ABSTRACT

Turks and Arabs have interacted throughout history in terms of Turkish and Arabic borrowed words and grammatical definitions. This study focuses on the difficulties Arabic students may encounter in their Turkish lessons and the teaching of many common words with the same pronunciation but different meanings in two languages. Some of these words are "time, person, sentence, hour, etc." It is used in the same sense in both languages as in the examples. Some of them, "body, availability, art, price, etc." As such, it varies in terms of meaning and usage. In this study, the set of "Istanbul Turkish for Foreigners" (2019), one of the most used textbooks in teaching Turkish to foreigners, was used as a data source. The words of Arabic origin in A1 and A2 levels were examined in terms of false friends that constitute the study's theoretical framework. The researchers handled a survey conducted with the qualitative research method according to the document review. They translated qualitative data into word lists and evaluated these data were with descriptive analysis. The total numbers and repetition frequencies of the words of Arabic origin were determined. As a result of the examinations, the total number of Arabic-origin words at the A1 level was 533; the misleading equivalent was 25; A total of 579 words of Arabic origin and 55 false friend's words were determined at A2 level. The total number of Arabic-origin words obtained at all levels is 1112, and the misleading equivalent is 80. The false friend situation was classified and interpreted according to these words' meanings through descriptive analysis by taking the opinions of an Arabic expert. The identifying and explaining false friends in the "Istanbul Turkish for Foreigners" course and workbooks would represent support material for teachers in vocabulary teaching to Arabic students. Simultaneously, the instructors should pay attention to their language of instruction used in foreign language teaching.

Key Words: Teaching Turkish as a Foreign Language, vocabulary teaching, false friends.

Yabancı Dil Türkçe Öğretiminde Arapça-Türkçe Yanıltıcı Eşdeğerlik

ÖZET

Türkler ve Araplar tarih boyunca Türkçe ve Arapça ödünç sözcükler ve dil bilgisel tanımlamalar açısından etkileşim içerisinde. Bu çalışmanın amacı, ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçe derslerinde karşılaşılabilecekleri zorluklara, iki dilde telaffuzları aynı lakin anlamları farklı sahip çok sayıda ortak kelimenin öğretimine odaklanmaktır. Bu sözcüklerden bir kısmı, "zaman, insan, cümle, saat vb." örneklerinde olduğu gibi her iki dilde de aynı anlamda kullanılmaktadır. Bir kısmı ise, "vücut, müsait, sanat, fiyat vb." gibi, anlam ve kullanım bakımından çeşitli farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde en çok kullanılan ders kitaplarından biri olan "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" (2019) seti veri kaynağı olarak kullanılmıştır. A1 ve A2 düzeylerinde yer alan Arapça kökenli sözcükler, çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturan yanıltıcı eşdeğerlik açısından incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen çalışma, doküman incelemesine göre ele alınmıştır. Nitel veriler sözcük listelerine çevrilmiş ve bu veriler betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Arapça kökenli sözcüklerin toplam sayıları ve tekrar sıklıkları tespit edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda A1 düzeyinde toplam Arapça kökenli sözcük sayısı 533, yanıltıcı eşdeğer 25; A2 düzeyinde toplam Arapça kökenli sözcük sayısı 579, yanıltıcı eşdeğer 55 sözcük tespit edilmiştir. Tüm düzeylerde elde edilen Arapça kökenli sözcük toplam sayısı 1112, yanıltıcı eşdeğer sözcük 80'dir. Arapça alanından bir uzmanın görüşleri alınarak betimsel analiz yoluyla bu sözcüklerin anlamlarına göre yanıltıcı eşdeğerlik durumu sınıflandırılmış ve yorumlanmıştır. "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" ders ve çalışma kitaplarındaki yanıltıcı eşdeğerli sözcüklerin tespiti ve açıklamaları ile birlikte ana dili Arapça öğrencilere söz varlığı öğretiminde öğretmenlere destek materyal olarak sunulmuştur. Aynı zamanda yabancı dil öğretiminde kullanılması gereken öğretim dilinin önemine de dikkat çekilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil Türkçe öğretimi, sözcük öğretimi, yanıltıcı eşdeğerli sözcükler.

¹ Bu çalışma, Doç. Dr. Celile Eren ÖKTEN danışmanlığında Ahmad LABABIDI tarafından hazırlanan "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yanıltıcı Eşdeğerlik: Türkçe-Arapça Örneği" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, ahmadlababidi92.al@gmail.com, ORCID: [0000-0002-6010-6603](https://orcid.org/0000-0002-6010-6603).

³ Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, celile@yildiz.edu.tr, ORCID: [0000-0002-5541-648X](https://orcid.org/0000-0002-5541-648X).

1. Giriş

Geçmişte ve günümüz dünyasında bireyler, ekonomik ve siyasi ilişkiler farklı dilleri bilmeyi gerektirdiği için yabancı dilleri öğrenmişlerdir. Türklerin İslamiyet'i kabulü İslam âlemi ve dünya tarihi açısından büyük sonuçlar doğurmuştur. Türkler batıda Haçlı Seferleri'ne, doğuda Moğol akınlarına karşı koruyucu bir set oluşturmuştur. Aynı zamanda hem İslam hem de Arap dünyası dağılmaktan kurtulmuştur. Böylece Selçuklular, Abbasi halifelerini himaye etmiştir (Bulduk, 2000'den akt.: Savrun, 2018: 241). Nitekim Türklerin Araplardan etkilendikleri gibi Araplar da Türklerden etkilemeye başlamışlardır. Bu etkileşim ve yaklaşım neticesinde Araplar, Türk dilini öğrenmeyi çok istemişlerdir. Özdemir bir makalesinde şöyle ifade etmektedir: "Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla yabancılara Türkçe öğretim kitabı denilebilecek bazı eserler kaleme alınmıştır. Bunun ilk örneğini de Kaşgarlı Mahmud tarafından kaleme alınan Divanü Lügati't-Türk isimli çok değerli eser oluşturmaktadır." (Caferoğlu, 2000'den akt.: Özdemir, 2018: 60). Memlûk Devleti (1250-1517) kurulduktan sonra devletin yönetimi ağırlıklı olarak Türklerden oluştuğu için Arapların Türkçe kullanma ihtiyacı oluşmuştur. Araplara Türkçe öğretimiyle ilgili çeşitli eserler yazılmıştır. Bu eserlerden biri de Ed-Dürretü'l Mudiyyefi'l-Lügati't Türkiyye'dir. Yazarı ve yazıldığı yer belli değildir (Zorbaz, 2013: 160). Bir diğer eser Mısır'da Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmış bir dil bilgisi kitabı olan ve yazarı bilinmeyen El Kavani'l Külliye Li-Zabiti'l Lugati't-Türkiye'dir (Göçer, Moğul, 2011: 800). Bir diğer eser "Kitabü Bulgati'l-Müştak fi Lugâti't-Türk ve'l-Kıfçak" adlı eser, Cemâlû'd-din Ebi Muhammed Abdullahi't-Türkî tarafından yazılmış bir Arapça-Türkçe sözlüktür (Zorbaz, 2013: 165). Bu eserlerden sonra on dokuzuncu yüzyıla kadar akademik yeterliliğe sahip bir eser görülmemiştir.

Osmanlı döneminde 1850'de Türkçe öğretmek amacıyla Ahmed Cevdet Paşa tarafından Belâgat-ı Osmaniyye, Kavâid-i Osmaniyye gibi adlarla kitaplar yayınlanmıştır (Candan, 2012: 53-54) Öte yandan Biçer (2012)'in bahsettiği gibi Osmanlı Devleti ile Avrupa ülkelerinin ticari ve diplomatik ilişkilerini geliştirmek için yabancılara Türkçe öğretimi önem kazanmıştır. Bu sırada elçiliklerde çalışan görevliler ve tercümanlara Türkçe eğitimi için Avrupa ülkelerinde ve Osmanlı topraklarında okullar açılmıştır (Biçer, 2012: 124-125). Cumhuriyet döneminde yabancılara Türkçe öğretimi çalışmaları üniversiteler ile devam etmiştir. Boğaziçi Üniversitesi, Ankara Üniversitesi bu alanda öncü kurumlardandır (Biçer, 2012: 127). Bu bağlamda Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak 1984 yılında yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla "Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)" kurulmuştur. TÖMER tarafından "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe" öğretim seti adıyla temel, orta ve yüksek düzeylerde ders kitapları hazırlanmıştır (bkz.tomer.ankara.edu.tr). 2000 yılında İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi kurulduktan sonra okutmanları tarafından hazırlanan "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı" seti Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nın (Common European Framework of Reference for Languages) kılavuzu ölçütlerine göre düzenlenmiştir (Yılmaz, 2019: 23). Öğrencileri A1, A2 (temel), B1, B2 (orta) ve C1, C2 (ileri) dil düzeylerine ulaştırmayı hedeflemektedir.

Diğer yandan, 2009 yılında kurulan Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde yürütülmekte olan Türkçe dil kursları yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyenlere Türkçe öğrenim imkânı sağlamıştır. Yunus Emre Enstitüsü tarafından "Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti" Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'nde belirlenen yeterlik tanımlarına göre A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyelerinde hazırlanmıştır.

Bu alanda Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretimi için "Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı" (Common European Framework of Reference for Languages, CEFR) kullanılmaya başlanmıştır. CEFR, Avrupa çapında geniş ölçüde kabul edilmiştir ve dünya çapında daha yaygın hale gelmektedir. Aynı zamanda CEFR'nin temel ilkelerinden biri, tüm düzeylerde eğitim amaçlarının ve sonuçlarının olumlu

bir gelişme olarak teşvik edilmesidir (CEFR, 2020: 27). CEFR'a göre yabancı dil öğretimi, üç düzeyde altı basamağa ayrılmıştır: A1, A2 (temel), B1, B2 (bağımsız) ve C1, C2 (yetkin) dil düzeylerinden oluşmaktadır ve bu sistem, öğrencinin bu seviyelerin ilgili yönleriyle adım adım etkileşime girmesine izin veren bir yol haritası sağlamaktadır (CEFR, 2020: 36). Bu eserler ve kitaplar ile sınırlı kalmamış, değişik eserlerle de çalışılarak yabancılara Türkçe öğretimi konusunda ilerlemeler günümüze kadar çağın koşullarına uygun olarak artarak devam etmiştir.

Türkiye'deki Mülteci Eğitimi

Yeni bir dil öğrenmenin birçok amacı vardır. Bu amaçlar iş bulmak, seyahat etmek, öğrenim almak, göç etmek veya insanın günlük yaşamını idame ettirmek ve ihtiyaçlarını daha kolay giderebilmek olarak sıralanabilir. 2011 yılında Suriye krizi başladıktan sonra bölgedeki şiddetli savaşlar neticesinde birçok kişi Türkiye'ye barınma ve beslenme gibi insani ihtiyaçlarını karşılayamadığı için göç etmiştir. Bu insanların birçoğunun anadili Arapça olduğu için Türkçe öğrenmeye mecbur kalmışlardır. Bugün Türkiye'de 2020 yılı Göç İdaresi verilerine göre 3.641.503 milyon civarında Suriyeli bulunmaktadır (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü). Bu sayı içinde genç ve çocuklar da vardır. Bu bağlamda göç konusunda en önemli politikalarından biri göç edilen ülke toplumuna uyum sağlanmasıdır. İltar ve Dündar şu şekilde ifade etmektedir: "Entegrasyonun sağlanmasında temel unsur ise göçmenlerin ülke dilini öğrenmesidir. Göçmenlerin ülke dilini öğrenmemeleri entegrasyonun tüm diğer boyutları için engel oluşturmaktadır." (İltar, Dündar, 2018: 525). Aynı zamanda Büyükikiz ve Çangal, Suriyeli misafir öğrenciler üzerine bir değerlendirme yaparken şunu söylemektedir: "Suriye'den Türkiye'ye gelen göç dalgası beraberinde birçok sorunu getirmiş, bu sorunlardan hareketle de yeni ihtiyaçlar doğmuştur. Gelen misafirlerin iletişim kurma gereksinimleri, ülkeye uyum sağlamaları ve hayatlarını normale döndürülebilmeleri açısından önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır." (Büyükikiz, Çangal, 2016: 1417-1418). Bu çerçevede Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Mustafa Safran'ın yaptığı açıklamaya göre "Bugün eğitim sistemine aldığımız 600 bine yakın çocuk var." (meb.gov.tr). Bu büyük rakamlar kapsamında, Suriyeli öğrencilerin kendi gelecekleri ve Türkiye'ye entegre olmaları için Türkçe öğretme konusunda ciddi çabalar göstermeliyiz. Bu bağlamda Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine dahil edilmesinin desteklenmesi için 2016 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı ve Avrupa Birliği ortaklığıyla PIKTES (Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonu'nun Desteklenmesi Projesi) projesi sürdürülmektedir (Gençoğlu, 2019: 866). Bu projenin temel amacı Suriyeli öğrencilerin eğitime erişimini kolaylaştırmak ve eğitim hayatlarına devam etmelerini sağlamaktadır. Bu bağlamda PIKTES Projesi'nin en önemli faaliyetlerinden biri Türkçe öğretimidir (bkz.piktes.gov.tr). Bu kapsamda 2019'dan itibaren Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü genelgesine göre Geçici Eğitim Merkezlerindeki (GEM) yabancı öğrencilerin Türkçe dil engeli nedeniyle ve Türk eğitim sistemine uyumlarının artırılması amacıyla uyum sınıflarının açılması karar vermiştir. Bu sınıflar 3. sınıftan 12. sınıfa kadar açılan her sınıf düzeyinde en az 10, en fazla 30 öğrenciden oluşturulmaktadır. Uyum sınıflarında, 24 saati Türkçe dersi olmak üzere toplam 30 saatlik haftalık ders çizelgeleri uygulanmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı). Bu doğrultuda PIKTES kapsamındaki Suriyeli öğrencilere Türkçe öğretim faaliyeti, Geçici Eğitim Merkezleri (GEM) ve resmî okullarda yürütülmektedir (Çiftçi, 2019: 4).

Diğer yandan, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) 2012'de "Türkiye Burs Programı"nı başlatmıştır (bkz.ytb.gov.tr). Bu programa hem yurt dışından gelen öğrenciler hem de Suriyeli mülteci öğrenciler dahil olmuştur. Program çerçevesinde yapılan çalışmalarda, üniversiteye başlamadan önce öğrencilere verilen burslar, bir yıllık dil eğitimini de içermektedir. Dil eğitim programı

kapsamında öğrenciler C1 düzeyine (Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'ndaki altı düzeyin beşincisine) kadar eğitim alabilmektedir (Nimer, 2019: 12).

UNESCO'nun kapsayıcı eğitimin kavramı tanımına göre "Kapsayıcı eğitim, tüm öğrenenlerin, kültürlerin ve toplulukların farklı gereksinimlerine, öğrenmeye katılımı artırarak ve eğitim sisteminin içindeki ayrımcılığı azaltarak yanıt verme sürecidir." (Oral, 2016: 3). Böylece kapsayıcı eğitimin önemi, tüm öğrencilerin öğrenimlerinde olumlu bir şekilde ilerlemesidir. Bu doğrultuda okullar kültürel farklılıkları olan öğrencilere nitelikli eğitimi birlikte vermeye çalışmaktadır ve bireysel ihtiyaçlara cevap vermek için farklı öğretim yöntemleri geliştirmek zorunda kalacaktır (Şimşek, Dağistan, Şahin, Koçyiğit, Yalçınkaya, Kart ve Dağdelen, 2019: 179). Sonuç olarak, yukarıda özetlenen projeler, mülteci öğrencileri kapsayıcı eğitim anlayışıyla Türk eğitim sistemine dahil etmeyi amaçlamaktadır.

İki Dilli Çocuklara Kelime Öğretimi

Dil, bir milletin fikirlerinin, geleneklerinin ve kültürlerinin aktarılmasında temel araçtır. Gauthier (2012)'e göre bazıları, ikinci bir dili daha erken öğrenmenin bireyler için daha kolay olduğuna inanmasına rağmen, mevcut hiçbir araştırma, kişinin ikinci bir dil edinemeyeceğini kanıtlayamadı (Gauthier, 2012: 14). Mülteci öğrencilerin Türk eğitim sistemine katılımının sağlanması için yapılan çalışmaların ilk adımı Türkçe öğretimi olmuştur. Ancak bu öğrencilerle icra edilecek planlı ve programlı bir eğitimin gerçekleştirilebilir olması her şeyden önce bu fertlerin ana dillerindeki dil becerilerinin ölçülmesini gerektirir. Bu suretle elde edilecek neticelere göre programlar hazırlanmalı ve bu programların Türk eğitim sistemiyle bütünleşik bir biçimde ilerlemesi gerekmektedir. Bu ölçmeler ve yapılan çalışmalar neticesinde "İki dillilik" kavramı ortaya çıkmaktadır (Tanrıkuş ve Günay, 2019: 1720). Bu bağlamda, Bölükbaş Kaya, Hançer ve Golynskaia (2019) iki dillilik kavramını şu şekilde açıklamaktadırlar; "iki dilde de aynı ölçüde yeterliliğe sahip olan ve aynı şekilde kendini ifade edebilen bireyler "gerçek iki dilli" bireyler olarak kabul edilmektedir." (Bölükbaş Kaya ve diğ., 2019: 99). Bunun yanı sıra Haznedar (2018) incelendiğinde, iki dilli olanların yaşadıkları toplumda farklı özelliklere sahip olarak yaşayabildikleri görülmektedir. Aynı zamanda, İki dillilik sosyolojik ve eğitim sistemleri açısından ikiye bölünmüştür. Sosyolojik türleri; eş zamanlı iki dilli bireyler, ardışık iki dillilik, algılayıcı iki dilliler ve yetkin iki dillilerdir. Eğitim sistemleri türleri; arttırıcı iki dillilik, eksiltici iki dillilik ve dengeli iki dillilik türlerine ayrılmıştır (Haznedar, 2018: 50-51). Bu türlerden bizim çalışmamız açısından en önemli olanlardan biri Algılayıcı iki dillilerdir. Haznedar'a göre algılayıcı iki dilliler, dili anlayabilir fakat konuşma sırasında veya dili kullanma durumunda sınırlı yeterliliğe sahip bireylerdir (Haznedar, 2018: 50). Bu durumda, iki dilli çocukların yaşadıkları toplumla daha iyi iletişim kurabilmesi için dilin öğrenim sürecinde kelime hazinelerinin zenginleştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda yabancılara Türkçe öğretimi alanında kelimelerin öğretilmesi ve öğrenilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Biçer ve Polatcan (2015)'e göre etkili bir kelime öğretimi için ilk şart, öğrencilerin iyi bir kelime bilgisine sahip olmalarıdır. Bu bağlamda Rohde (2018) kelime öğretimi konusunda birçok yöntem üzerinde çalışmıştır. Bu yöntemlerden biri yabancılara kelime öğretirken günlük hayattaki en sık kullanılan kelimeler için listeler kullanılabilmesidir. Ancak bu listeler hemen kabul edilmez. Çünkü öğrenciye sunmadan önce listelerde bulunan kelimelerin kaynağı ciddi bir şekilde incelenip öğrenciler için uygun olup olmadığına karar verilmesi gerekmektedir (Rohde, 2018: 109). Diğer yandan Graves, August ve Mancilla-Martinez (2012) kelime öğretimi için birçok yöntem sunmuş ve en yaygın yöntemlerden biri Öğrencilerle birlikte paylaşılan bir kitabı okumaktır. Bu yöntemde yetişkinler çocuklara yüksek sesle kitap okur, belirli aralıklarla tek tek sözcükleri ve okuduklarının diğer yönlerini vurgulayıp tartışırlar. Bu yöntem, çocukların kelime bilgisi gibi sözlü dil sonuçları üzerinde bir etkisi olduğunu göstermektedir (Graves

ve diğ, 2012: 19). Bunun yanı sıra Büyükikiz ve Hasarcı (2013) kelime öğretimi ile ilgili yaptıkları çalışmaya göre, kelime öğretiminin en uygun ve doğru tekniklerle yapılabilmesi için öğrencinin yeni öğreneceği kelimeleri dilin bütün kullanım alanlarına ve yerine göre kullanmasının sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda kelime öğretiminin sınıf içinde birçok farklı tekniklerine yer verilmiş ve bu teknikler yanında fiziksel özellikler ve görsel öğelerle de önemi gösterilmiştir (Büyükikiz, Hasarcı, 2013: 150). Bu bağlamda Aynı zamanda sınıf içinde öğretmen tarafından kelime öğretiminin çeşitli aktivitelerle desteklenmesi ve sözcük çalışmalarına da zaman ayrılması gerekmektedir (Aydoğdu, Aydoğdu ve Asmaz, 2019: 154). Bu çalışmalar ışığında iki dilli olan çocuklara kelime öğretirken bütün ihtiyaçları giderilmeli ve sınıf içinde etkinlikler gerçekleştirilmelidir.

Yanılıcı Eşdeğerlik Sözcükler

Türk dili Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde çağlar boyunca Arapçadan hem din açısından hem de hâkimiyet olarak çok etkilenmiştir. Türklerin Orta Doğu'ya gelmesi ile başlayan Arapça ile Türkçenin yakın ilişkisi bin yılı aşkın bir süredir devam etmektedir. Türk Dil Kurumu'nun verdiği bilgilere göre, Türk diline yabancı dillerden geçen kelimeler en fazla Arapçadan olmuştur. Türkçe Sözlük'te, 6.516 Arapça kökenli kelime bulunmaktadır (Özçakmak, Tutku, 2019: 998). Aynı zamanda Osmanlı hâkimiyeti altında Arap sancaklarında Türkçeden Arapçaya çok sayıda kelime geçmiştir. Yüce, Arapçada bulunan Türkçe kelimelerin, Suriye Arapçasında yaklaşık olarak 3000, Mısır Arapçasında 900, Sudan Arapçasında 300, Irak Arapçasında da 250 civarı kelime olduğunu dile getirmektedir (Yüce, 1999: 19). Bu iki dil arasındaki yakınlık ve etkileşimin neticesinde Arapçadan Türkçeye transfer edilen kelimelerin bir kısmı kaynak dilde kalmış, bir kısmı da çeşitli sebeplerle anlam değişmesine uğramıştır. Yani iki dil arasında yazılış ve söylenişleri aynı olan fakat anlam bakımından çeşitli farklılıklar arz eden yanılıcı eşdeğer sözcüklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Çiftçi, Demirci, 2019: 629). Alfaro (2017)'e göre, dil zamanla gelişir ve aynı anlamlara sahip gerçek sözcükler bazen değişir; orijinalinden tamamen veya kısmen anlam değişikliğine uğrar (Walseth, 2013'ten akt.: Alfaro, 2017: 6). Bu bağlamda Abou-Khalil, Flanagan ve Ogata (2018)'e göre "Yanılıcı eşdeğerlilik, iki dilde benzer görünen ve işitmeye benzeyen, ancak bazı veya tüm bağlamlarda anlam bakımından önemli ölçüde farklılık gösteren kelimelerdir." Örneğin "Sanat" sözcüğü, Arap alfabesiyle "صنعة", Arapçada "kârlık, çıraklık, işçilik, meslek, üstatlık" (bkz.almaany.com) anlamına gelirken Türkçede ise "Bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık; belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatım; bir şey yapmada gösterilen ustalık" (bkz.sozluk.gov.tr) anlamlarına gelmektedir. Buna ek olarak; "Fen" sözcüğü, Arap alfabesiyle "فن", Arapçada "sanat" (bkz.almaany.com) anlamına gelirken Türkçede ise "fizik, kimya, matematik ve biyolojiye verilen ortak ad, bilim, bilgi" (bkz.sozluk.gov.tr) anlamına gelmektedir. Yaylacı ve Argynbayev (2014)'e göre, birçok sözcük ve deyim ödünç alınmış ve hedef dilde kullanılmıştır. Bu ödünç sözcüklerin öğrenilmesinin hedef dilde iletişim kurmaya yardımcı olması beklenir, ancak, eğer öğrenciler hedef dilde var olan yanılıcı eşdeğerlik konusunda uyarılmadıysa bu beklentinin tam tersi ortaya çıkabilir.

Yanılıcı eşdeğerlik (false friends) yalnızca Türkçe ve Arapça ile sınırlı değildir, aynı zamanda diğer uluslararası dillerde de bulunmaktadır. Bu kapsamda Calvo (2005) İngilizce ve İspanyolca arasında bulunabilecek çok sayıda yanılıcı eşdeğerliğin, bu iki dilin ortak kökeninden kaynaklandığını ifade etmektedir. Her ikisi de Hint-Avrupa dilleri grubuna aittir. Bununla birlikte, sözlükte birçok benzerliği paylaşmaktadırlar. Diğer taraftan, Szabo (2017)'ya göre diller arasında dilbilimsel olarak aynı veya benzer olan, ancak anlamsal örtüşme olmayan kelimelere diller arası yanılıcı akrabalık (genellikle:

yanıltıcı eşdeğerlik) denilmektedir. Örneğin, “avertisement” (Romence) ve “advertencia” (İspanyolca), İngilizce’de (advertisement) reklam sözcüğüne çok benzer, ancak aslında, uyarı veya yaptırım anlamına gelmektedir. Bu sözcükler, öğrenciler için aldatıcı öğeleri temsil edebilir ve bu da yanlış anlam hatalarına neden olabilmektedir (Szabo, 2017: 42).

Ayrıca Sole Alonso (2017)’nin Ana dili İspanyolca olanlar üzerinde yaptığı çalışmanın sonucuna göre yanıltıcı eşdeğer sözcükler, üniversite düzeyinde C1 İngilizce kursu alan öğrenciler için bile sorun teşkil etmektedir. Ayrıca Cenoz (2001)’e göre, yeni bir dil öğrenmeye başlayanlar, ikinci dil deneyiminden yoksun oldukları için genellikle bu konuyla mücadele ederler. Böylelikle dil öğrenme çabası ana dillerine güçlü bir şekilde güvenmeleri sebebiyle kelimeleri yanlış yorumlamaya neden olacaktır. Szpila (2006)’ya göre, dil öğrenenler için bazı yanlış tanımlayıcılar, öğrenmenin çok erken bir aşamasında ortaya çıkarlar ve daha sonra ortadan kaldırılmaları zor olabilmektedir. Bu açıdan sözcük öğrenimi ve öğretimi ile ilgili Uğur ve Azizoglu (2016)’nin ifade ettikleri gibi “Zengin bir sözcük hazinesine sahip olmak, hem günlük hayatta hem de akademik alanda öğrencilerin daha başarılı olmalarını sağlayacaktır.” Bu çerçevede; Arap öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde söz varlığı öncelikle ele alınmalı ve yanıltıcı eşdeğerlik konusuna önem verilmelidir. Swan (1997)’a göre öğrencilere ikinci dil sözcükleri öğretirken bazı mevcut sözcüklerin genellikle bir şekilde ana dildeki sözcüğe en çok benzeyen sözcük veya ifadedir. Dillerdeki bu tür benzerlikler sayısız hatalara yol açmakta ve yanıltıcı eşdeğerliliğe neden olmaktadır. Bu açıdan Green (2004)’e göre, bireylerin öğrenmesi gereken çok sayıda kelime olması nedeniyle, öğrencilere okul yıllarında karşılaştıkları tüm kelimelerin anlamları doğrudan öğretilmemelidir. Bunun yerine öğrencilere, yeni kelimeleri duydukça ve okudukça onların anlamlarını bağımsız olarak onların anlamlarını nasıl edinecekleri öğretilmelidir (Green, 2004: 2). Ana dili Arapça olanların, Türkçeyi öğrenirken karşılaştıkları en önemli problemlerden biri yanıltıcı eşdeğerlik sözcüklerin anlaşılması veya yanlış kullanımıdır. Anlam kaymasına yol açan bu sözcüklerin kullanımı, Arap öğrencilerin öğrenme kaygılarını arttırmakta ve iletişimde yetkinlik geliştirememelerine yol açmaktadır. Nitekim Türkçe öğrenmek isteyen Arap öğrenciler arasında bazı sorunlar ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bu çalışmada Arapçadan Türkçeye geçmiş fakat kullanımları farklı kelimelerin doğurduğu yanıltıcı eşdeğerliğin incelenmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilerin eksik sözcük bilgisi yetkinliği, yanlış anlamlı iletişime yol açar. Öğrenciler yanıltıcı eşdeğerlik sözcüklerin gerçek anlamları hakkında bilinçli bir şekilde bilgilendirilmedikleri sürece, onları yanlış kullanmaya devam edeceklerdir. Gallart Vidal (2015)’a göre, iki dil arasında fonetik veya kalıp olarak birbirine benzeyen sözcükler aracılığıyla olumsuz transferin varlığı göz ardı edilemez. Yabancı dil öğrenen kişi, iletişim kurabilmek ve ikinci dilinin yetkin bir seviyesini elde edebilmek için yanıltıcı eşdeğerlik sözcüklerin müdahalesinin farkında olmalıdır. Aksi takdirde ana dili Arapça olan öğrencilerin derslerde başarı düzeyleri düşecektir. Türkçe öğretmenleri; temaların, kavramların ve dersin içeriğinin daha iyi öğrenebilmesi için yanıltıcı eş değerli sözcüklerin anlaşılmasına yönelik etkinlikler düzenlemelidir.

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen çalışma, doküman incelemesine göre düzenlenmiştir. Patton (2018), dokümanların doğrudan gözlemlenemeyen programın sahne arkasında olan bitenlerle ilgili olarak araştırmacıya bilgi sağladığını; gözlem ve mülakatta nelere dikkat edilmesini gerektiğini gösterdiğini belirtir (Patton, 2018: 293-294; 307). Creswell (2017) de dokümanların katılımcılara kendi

dillerinde ve kendi kelimeleriyle olması avantajı ile problemleri daha kolay fark etmeleri ve çözüm üretmeleri sağladığını açıklar (Creswell, 2017: 288).

Covid-19 pandemisi sürecinde sınıf gözlemleri mümkün olmadığından ders kitabı incelemesi, MEB'in yabancı dil Türkçe öğretim programı hakkında bilgi verirken aynı zamanda Arapça ve Türkçe sahasında uzman katılımcıların kitaptaki öğretim diline de odaklanmalarını sağlamıştır. Yabancı eşdeğerlik sadece sözcük öğretimi açısından değil, öğretim dilinin anlaşılır olması açısından da önemlidir. Ders kitapları ve çalışma kitapları incelenirken metnin özgünlüğü, alıntılı olduğu bütün ile ilişkisi, hangi kısmın alıntılı olduğu, metin türü, metnin konusu, analiz birimi seçme gibi aşamalarla veriler ele alınmıştır. "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" A1 ve A2 setlerinde ders ve çalışma kitapları (2019) "yanıltıcı eşdeğerlik" analiz birimine göre taranmıştır. Yanıltıcı eşdeğer sözcüklerin metindeki bağlam ile Arapça ve Türkçe sözcükler arasında süregelen ödünclemeye ışık tutması; metinlerden yola çıkarak cümle bilgisi ve anlam bilgisi çerçevesinde yeni kullanımları tespit edilmesi; hızla değişen ihtiyaçlara yönelik günlük dil kullanımına dikkat çekilmesi; öğretim dilindeki gelişmeyi ve değişmeyi takip etmeyi sağlaması doküman incelemesinin aşamalarını göstermektedir (Bowen, 2009).

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada var olan bir durum incelendiğinden betimsel inceleme esas alınarak bir tarama yapılmıştır. Çünkü betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018: 24). Araştırmada veriler, "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" (2019) A1 ve A2 kitaplarındaki okuma metinleri, temalar ve etkinlikler aracılığıyla toplanmış; veriler üzerinde doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman incelemesi yaparken izlenecek aşamalar şunlardır: dokümanlara ulaşma, doküman sınırlama, dokümanın orijinalliğini teyit etme, dokümanı detaylı okuma, dokümandan elde edilen verilerin içerik analizini yapma ve veriyi kullanma (Kıral, 2020: 183). Kitaba yönelik incelemede, Arapça kökenli sözcüklerin hem sayı ve sıklığı hem de yanıltıcı eşdeğer sözcüklerin türleri belirlenmiştir.

Okuma metinleri, temalar ve etkinliklerde bulunan Arapça kökenli sözcüklerin tespitinde Türk Dil Kurumunun sözlüğü, Kâmûs-ı Türkî, Kâmûsu'l-Muhîd Tercümesi ve Almaany sözlüğü temel alınmıştır. Bu sözcüklerin sayı ve sıklıkları kitap düzeylerine göre birleştirilmiştir. Sözcük tespiti sırasında, Arapça kökenli sözcükler ve yanıltıcı eşdeğer sözcükler ayrı ayrı sayılmıştır. Sözcük sıklığının tespit edilmesi aşamasında, öncelikle Arapça sözcüklerin toplam sıklığı ve bunlar içinde yer alan Arapça kökenli yanıltıcı eşdeğer sözcüklerin sıklığı araştırmacı tarafından ve uzman görüşünden de yararlanarak karşılaştırmalı bir şekilde saptanmıştır.

3. BULGULAR

3.1. İstanbul "Yabancılar İçin Türkçe" Setinin Tanıtılması

2019 yılında 27. Baskısı ile Kültür-Sanat Basımevi tarafından yayınlanmasıyla "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" seti Avrupa Ortak Dil Kriterleri'nde bulunan hedeflerin doğrultusunda dil düzeylerine göre düzenlenerek belirlenmiştir. Bu kitap beş setten A1, A2 (Temel), B1, B2 (Orta) ve C1/ C1+ (İleri) oluşmaktadır. Aynı zamanda Set'in içinde çalışma kitabı ve dinleme metinlerinin bulunduğu CD de yer almaktadır. "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" öğretim setinde bulunan her bir sette, on iki ayrı üniteden oluşan ve her ünite üç alt konuya ayrılmaktadır. Her ünite de yer alan alt konu içerisinde hazırlık çalışmaları, okuma, ya siz, dilbilgisi, dinleme, konuşma ve yazma bunun yanı sıra ünite sonlarında kültürden kültüre, sınıf dili, eğlenelim öğrenelim, neler öğrendik, öz değerlendirme, kelime listesi

bölemleri de bulunmaktadır. Bu bağlamda çalıştığımız baskının (2019) kelime listesi bölümündeki var olan Türkçe sözcüklerin yanında Arapça çevirisine de yer verilmiştir.

Çalışmamız “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” setinin (A1, A2) Temel düzeyinden Arapça kökenli sözcüklerin sayıları ve sıklığı toplandıktan sonra bu sözcüklerin sayıları ve sıklığı ile ilgili bulgular sunulmaktadır. Bunun yanı sıra yer alan yanılıcı eşdeğer sözcükler tespit edilmiş ve bu sözcükler üzerine bulgular sunulmuştur. Sonunda tüm kitaplarda en çok kullanılan 30 Arapça kökenli sözcük tablo şeklinde sunulmaktadır.

3.2.Yanılıcı Eşdeğer Sözcükler ile İlgili Bulgular

Bu bölümde, “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setinin (A1, A2) temel düzeyde yer alan Arapça kökenli sözcükler tespit edildikten sonra bu sözcüklerin içindeki yanılıcı eşdeğer sözcükler saptanmıştır. Tablo 1’de bu sözcüklere ilişkin bilgiler sunulmaktadır:

Tablo 1. Yanılıcı eşdeğer sözcüklerin A1 ve A2 düzeyi Türkçe öğretimi ders kitaplarında sayıları ve sıklıkları

Sayı	Sözcükler	A1 Ders	A1 Çalışma	A2 Ders	A2 Çalışma	TOPLAM
1	Vücut	5	2	4	7	18
2	Metin	63	28	52	23	166
3	Cetvel	3	-	-	-	3
4	Mısır	6	3	8	2	19
5	Temiz	7	8	11	10	36
6	Teneffüs	3	-	-	-	3
7	Bekâr	1	3	2	-	6
8	Fiyat	1	1	1	-	3
9	Sohbet etmek	8	9	2	8	27
10	Şarkı	7	12	15	4	38
11	Müsait	2	2	-	-	4
12	Kasım	4	1	2	1	8
13	Fakat	3	-	19	5	27
14	Zevk	2	-	2	1	5
15	Zam	-	1	-	3	4
16	İcat etmek	-	-	16	4	20
17	Masal	-	-	8	4	12
18	Fıkra	-	-	4	1	5
19	Cinsiyet	-	-	1	-	1
20	Aptal	-	-	2	-	2
21	Ünvan	-	-	4	-	4
22	Sanat	-	-	6	1	7
23	Zavallı	-	-	7	4	11
24	Hayran	-	-	4	1	5
25	Evlat	-	-	4	-	4
26	Tamir	-	-	2	-	2
27	Rakip	-	-	2	-	2
28	Simit	-	-	6	1	7
29	Seyretmek	-	-	13	13	26

30	Misafir	-	-	-	8	8
31	Zahmet	-	-	-	1	1
32	İhtiyar	-	-	6	-	6
33	Mesai	-	-	1	-	1
34	Teklif	-	-	1	1	2
35	Macera	-	-	3	2	5
36	Emir	-	-	11	1	12
37	Huzur	-	-	3	4	7
		115	70	222	110	517

Tablo 1.'de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitaplarındaki (A1, A2) Temel düzeylerine göre yanılıcı eşdeğerli Arapça sözcüklerin sayıları ve sıklıkları sunulmuştur. Her düzey hem ders kitabı hem de çalışma kitabı oluşmaktadır. Tüm kitaplarda rastlanılan toplam Arapça sözcük sayısı 37'dir. Aynı zamanda tüm kitaplarda rastlanılan toplam Arapça sözcük sıklığı 517'dir. Tabloya göre incelenen dil öğretim setlerinde yanılıcı eşdeğerli Arapça sözcüklerin en fazla "metin" (f=160), "şarkı" (f=38), "temiz" (f=36), "fakat" (f=27), "sohbet etmek" (f=27), "seyretmek" (f=26) gibi sözcükler tekrar ettiğini saptanmıştır.

Kitaplarda geçen yanılıcı eşdeğer sözcükler aşağıda Arapça ve Türkçedeki anlamları karşılaştırılarak verilmiştir; Arapça sözlük için (*almaany.com*), Kâmûsu'l-Muhît Tercümesi sözlüğü (*kamus.yek.gov.tr*) ve Türkçe sözlük için Türk Dil Kurumunun sitesinden (*sozluk.gov.tr*) yararlanılmıştır:

"Vücut" sözcüğü, Arap alfabesiyle "وجود", Arapçada "Hazır bulunmak, Varlık, Var olmak, Mevcudiyet" anlamına gelirken Türkçede "İnsan veya hayvan gövdesi, beden, (isim, eskimiş Var olma, varlık)" anlamına gelmektedir.

"Metin" sözcüğü, Arap alfabesiyle "متن", Arapçada "Demir gibi, Gürbüz, Dayanıklı, Özel isim (kişi adı)" anlamına gelir. "Metn" ise sözcüğü Arap alfabesiyle "متن" Arapçada, "basılı, el yazması olan bir parça; yazılı bir eser veya parçası" anlamına gelir. Ders kitabında geçen "parça" anlamındadır. Fakat öğrenciler yazılışlarını aynı olduğu için bazen karıştırmaktadırlar. Türkçede ise sözcüğün her iki anlamı mevcuttur: özel ad "Metin" veya bir olay karşısında "metin olmak" güçlü, kuvvetli, dayanıklı olmak anlamına gelirken; "metn" "bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan sözcüklerin bütünü, tekst, basılı veya el yazması parça" anlamına gelmektedir. Böylece bu sözcük yarım yanılıcı eşdeğer sözcüğü sayılmaktadır (Çağbayır, 2017: 1056).

"Cetvel" sözcüğü, Arap alfabesiyle "جدول", Arapçada "Dere, Liste, Çizelge, Kanal, Irmak" anlamına gelirken Türkçede ise "Doğru çizgileri çizmeye yarayan, dereceli veya derecesiz, tahtadan, plastikten, madenden yapılmış araç, çizgilik, Liste, çizelge" anlamına gelmektedir.

"Mısır" sözcüğü, Arap alfabesiyle "مصر", Arapçada "Ülke adı" anlamına gelirken Türkçede ise "Buğdaygillerden, gövdesi boğumlu ve kalın, yaprakları şerit biçiminde, boyu yaklaşık 2 metre olabilen, erkek çiçekleri tepede salkım durumunda, dişi çiçekleri yaprakla gövde arasında koçan biçiminde olan bir kültür bitkisi (Zea mays)" anlamına gelmektedir.

"Temiz" sözcüğü, Şemseddin Sami'nin Kamus-ı Türkî adlı sözlüğünde "temyîz" den galat olarak verilir (s.440). Arap alfabesiyle temyîz "تميز", Arapçada "nesne diğerlerinden üstün oldu, ayrışmak, ayrılmak, birbirinden ayrılmak, seçkinlik, üstünlük, faikiyet, temeyyüz" anlamına gelirken Türkçede ise "Kirli, lekeli, pis, bulaşık olmayan, arı (I), pak, münezzeh, hijyen, hijyenik, özenle yapılmış, çok az kullanılmış

veya hiç kullanılmamış olan, özrü olmayan". Bunun yanı sıra "temyîz" sözcüğü Türk dil kurumu sözlüklerine göre "ayırt etme; mahkemelerce verilen kararın kanun ve usul yönünden incelenmesini sağlayan yasal yol" anlamına da gelmektedir.

"Teneffüs" sözcüğü, Arap alfabesiyle "تنفس", Arapçada "soluk almak, nefes almak, solumak, soluklamak, soluk alıp vermek, teneffüs etmek, nefes alıp vermek" anlamına gelirken Türkçede ise "biyoloji Solunum, Temiz hava almak, dinlenmek için verilen ara" anlamına gelmektedir.

"Bekâr" sözcüğü, Arap alfabesiyle "بكر", Arapçada "bakire, kız, kızıoğlan kız , kızın kızılığı , bekaret , evlenmemiş deli kanlı , bekar , genç kadın veya dişi deve , henüz boğa görmemiş veya doğurmamış genç inek, her şeyin evveli, başlangıcı, emsali görülmemiş iş, birinci defa olarak doğum yapmış kadın veya dişi deve, ebeveynin ilk çocuğu, üç ayla altı yaşları arasında bulunan genç deve, genç deve bir defa gebe olup bir daha gebe olmayan deve" anlamına gelirken Türkçede ise "evlenmemiş kimse, evli olduğu hâlde ailesinden ayrı, yalnız yaşayan kimse" anlamına da gelmektedir.

"Fiyat" sözcüğü, Arap alfabesiyle "فئات", Arapçada "sınıflar, cemaatler, fiyat, halk sınıfları, tayfalar, siyasi sınıflar, bölük, karşıt gruplar" anlamına gelirken Türkçede ise "alım veya satımda bir şeyin para karşılığındaki değeri, eder, paha" anlamına gelmektedir.

"Sohbet etmek" sözcüğü, Arap alfabesiyle "صحبة", Arapçada "arkadaşlık, dostluk, ahbaplık, hasbihal, yarenlik" anlamına gelirken Türkçede ise "dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl" anlamına gelmektedir.

"Şarkı" sözcüğü, Arapça yazılışından dolayı aynı yazılmakta fakat iki türlü okunabilmektedir: "شرقى", "Şarkî ve şarkî". "Şarkî" hem Arapçada hem Türkçede "doğusal, Asyalı, doğulu, şarklı, şarkî, doğu" anlamına; "şarkî" da her iki dilde "tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgili insan sesleri dizisi, müzik parçası" anlamına gelmektedir. Öğrenciler şarkının son harfi olan ı ile şark sözcüğünün sonuna getirilen aitlik ı'sini karıştırmaktadırlar. Öğrenciler Arap asıllı Türk alfabesiyle yazılmış Türkçe söz varlığını gösteren sözlüklere baktıklarında "şarkı" sözcüğünü iki farklı anlamda okumakta ve karıştırmaktadırlar (Çağbayır, 2017: 1522).

"Müsait" sözcüğü, Arap alfabesiyle "مساعد", Arapçada "yardımcı, muavin, astsubay üsçavuş, asistan" anlamına gelirken Türkçede ise "uygun, elverişli" anlamına gelmektedir.

"Kasım" sözcüğü, Kâmûsu'l-Muhîd Tercümesi Sözlüğüne göre Arap alfabesiyle "كاسم" [kâsim] Arapçada beş nefer sahabe isimleri anlamına gelirken Türkçede ise "Yılın on birinci ayı, son teşrin, teşrinisani, Kışın başlangıcı sayılan 8 Kasım günü başlayıp Hıdırellez'in ilk günü olan 6 Mayıs'a kadar altı ay süren dönem" anlamına gelmektedir.

"Fakat" sözcüğü, Arap alfabesiyle "فقط", Arapçada "sadece, sırf, yalnız, yeter" anlamına gelirken Türkçede ise "ancak, ama, lâkin" anlamına gelmektedir.

"Zevk" sözcüğü, Arap alfabesiyle "لذوق", Arapçada "hoşa gitmek, hoşlanmak, tadım, bir yemeğin tadı çıkarmak" anlamına gelirken Türkçede ise "hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden doğan hoş duygu, haz" anlamına gelmektedir.

"Zam" sözcüğü, Arap alfabesiyle "ضم", Arapçada "katmak, eklemek, ilave etmek, almak, ilhak etmek, toplamak, zam etmek, yapıştırmak" anlamına gelirken Türkçede ise "bir şeyin fiyatını artırma, bindirim" anlamına gelmektedir.

"İcat etmek" sözcüğü, Arap alfabesiyle "ابجاد", Arapçada "bulmak" anlamına gelirken Türkçede ise "buluş, gerçekmiş gibi gösterme çabası" anlamına gelmektedir.

"Masal" sözcüğü, Arap alfabesiyle "مَثَل", Kâmûsu'l-Muhît Tercümesi Sözlüğüne göre bir şeyin benzeri ve yektâsı, şibh ve mânend manâsınadır; cemileri مَثَل [emsâl] anlamına gelirken Türkçede ise "genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebî tür" anlamına gelmektedir.

"Fıkra" sözcüğü, Arap alfabesiyle "فكرة", Arapçada "düşünce, fikir, tefekkür, tasavvur, motif" anlamına gelirken Türkçede ise "kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikâyecik, Köşe yazısı" anlamına gelmektedir.

"Cinsiyet" sözcüğü, Arap alfabesiyle "جنسية", Arapçada "cinsiyet, uyruk, tabiiyet, milliyet, hüviyet, vatandaşlık, cinsellik" anlamına gelirken Türkçede ise "bireye, üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişi ayırt ettiren yaradılış özelliği, eşey, cinslik, seks" anlamına gelmektedir.

"Aptal" sözcüğü, Kâmûsu'l-Muhît Tercümesi Sözlüğüne göre "الأبْدَال" [el-ebdâl] (hemzenin fethiyle) "Evliyâullâh zümresinden bir cemâattir ki Hazret-i Hak celle ve alâ onları arzında ikâmet yanî bazı tasarruf-ı mesâlih-i halk zımınında izn-i manevî ile mazhar-ı hilâfet eder. Ve onlar dâimâ yetmiş nefer olurlar, kırk neferi arz-ı Şâm'da ve otuzu bilâd-ı sâirede olur. İçlerinden biri intikâl eyledikte sâir nâstan birini intihâb ve onun yerine ikâme ve iclâs ederler." anlamına gelirken Türkçede ise "zekâsı pek gelişmemiş, zekâ yoksunu, alık, ahmak, alık salık" anlamına gelmektedir.

"Ünvan" sözcüğü, Arap alfabesiyle "عنوان", Arapçada "adres, başlık, maşet, yazı ve kitabın evveli" anlamına gelirken Türkçede ise "bir kimsenin memuriyetindeki rütbesini, makamını veya mevkisini gösteren ad, san, titr" anlamına gelmektedir.

"Sanat" sözcüğü, Arap alfabesiyle "صنعة", Arapçada "kârlık, çıraklık, işçilik, meslek, üstatlık" anlamına gelirken Türkçede ise "bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık; belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatım; bir şey yapmada gösterilen ustalık" anlamına gelmektedir.

"Zavallı" sözcüğü, Arap alfabesiyle "زوال", Arapçada "zeval, ayrılmak, giderilmek, ortadan kalkmak, yerinden ayrılıp zail olmak, kayıp olmak, yok olmak, intikal etmek" anlamına gelirken Türkçede ise "acınacak kadar kötü durumda bulunan, gücü bir şeye yetmeyen, âciz" anlamına gelmektedir.

"Hayran" sözcüğü, Arap alfabesiyle "حيران", Arapçada "şaşkın, sersem, tereddüt eden, şaşırarak, hayret etmek" anlamına gelirken Türkçede ise "çok beğenen, hayranlık duyan (kimse)" anlamına gelmektedir.

"Evlat" sözcüğü, Arap alfabesiyle "أولاد", Arapçada "Çocuklar, veletler" anlamındaki veled kelimesinin çoğulu olan evlâd anlamına gelirken Türkçede ise "Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk, soy, döl" anlamına gelmektedir.

"Tamir" sözcüğü, Arap alfabesiyle "تعمير", Arapçada "ürün olmayan bir ürünü ürüne dönüştürmek, toprağı geri kazanarak ve işleyerek çölü nüfuslu yerlere dönüştürmek; şehrin yeniden inşası içinde kentsel projelerin kurulması" anlamına gelirken Türkçede ise "onarım, onarma" anlamına gelmektedir.

"Rakip" sözcüğü, Arap alfabesiyle "رقيب", Arapçada "Allah'ın isimlerindedir, çavuş (astsubay adayı), gözetleyen" anlamına gelirken Türkçede ise "herhangi bir işte, bir yarışta, birbirini geçmeye çalışan, aynı şeyi elde etmeye uğraşan kimse" anlamına gelmektedir.

"Simit" sözcüğü, Arap alfabesiyle "سميد", Arapçada "irmik" anlamına gelirken Türkçede ise "halka biçiminde, genellikle üzerine susam serpilmiş çörek" anlamına gelmektedir.

"Seyretmek" sözcüğü, Arap alfabesiyle "سير", Arapçada "yürüyüş, yürütmek" anlamına gelirken Türkçede ise "bir şeyin durumunu, oluşumunu gözlemek, bakmak, eğlenmek, görmek, öğrenmek vb. için bakmak, izlemek, taşıt, ilerlemek, yol almak" anlamına gelmektedir.

"Misafir" sözcüğü, Arap alfabesiyle "مسافر", Arapçada "yolcu" anlamına gelirken Türkçede ise "konuk" anlamına gelmektedir.

"Zahmet" sözcüğü, Arap alfabesiyle "رحمت", Arapçada "kalabalık, izdiham, sıkışmak" anlamına gelirken Türkçede ise "güçlük" anlamına gelmektedir.

"İhtiyar" sözcüğü, Arap alfabesiyle "اختيار", Arapçada "tercih, seçme, seçenek" anlamına gelirken Türkçede ise "yaşlı, kocamış olan, pir (kimse), genç karşıtı, cansız, sönük, eski" anlamına gelmektedir.

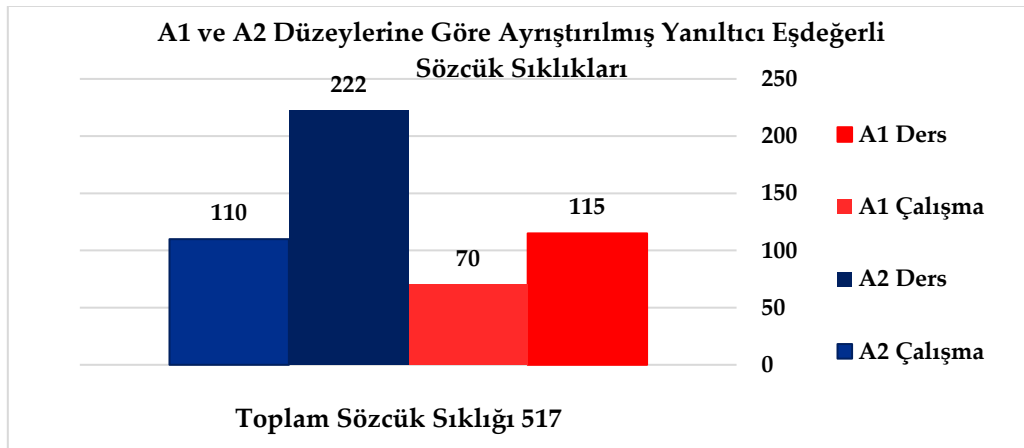
"Mesai" sözcüğü, Arap alfabesiyle "مساءي", Kâmûsu'l-Muhîd Tercümesi Sözlüğüne göre "المساء" [el-mesâ] akşam vaktine denir ki zahrdan salât-ı magribe kadar vakitten ibâret anlamına gelirken Türkçede ise "çalışma, emek" anlamına gelmektedir.

"Teklif" sözcüğü, Arap alfabesiyle "تكليف", Arapçada "görevlendirmek, yüküm" anlamına gelirken Türkçede ise "yapması için birinden bir iş isteme, incelenmek veya kabul edilmek için bir şey sunma, önerme, öneri" anlamına gelmektedir.

"Macera" sözcüğü, Arap alfabesiyle "ما جرى", Arapçada "جري" kökünden gelen mā carā "cereyan eden şey, olup biten, vaka, olay" anlamına gelirken Türkçede ise "baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri, serüven, sergüzeşt, avantür" anlamına gelmektedir.

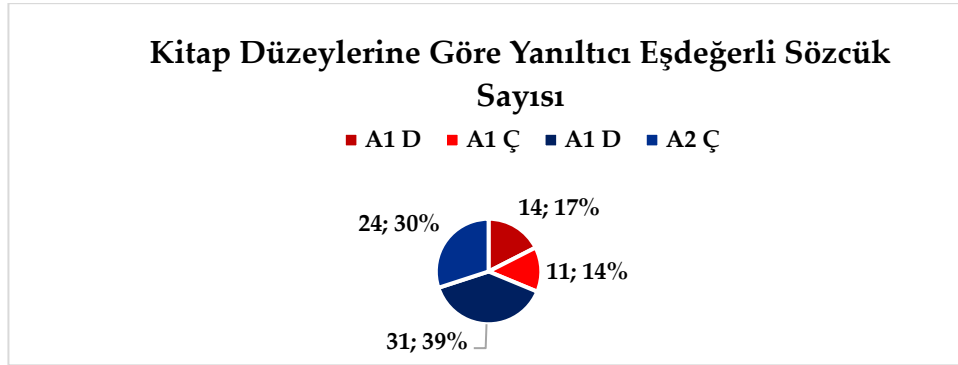
"Emir" sözcüğü, Arap alfabesiyle "أمير", Arapçada "prens, şehzade" anlamına gelirken Türkçede ise "buyruk, komut, talimat, ferman, istek" anlamına gelmektedir.

"Huzur" sözcüğü, Arap alfabesiyle "حضور", Arapçada "gelmek, hazır bulunmak, geliş, bir yerde bulunmak" anlamına gelirken Türkçede ise "dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık, erinç, ön, yan, kat, makam, yamaç" anlamına gelmektedir.

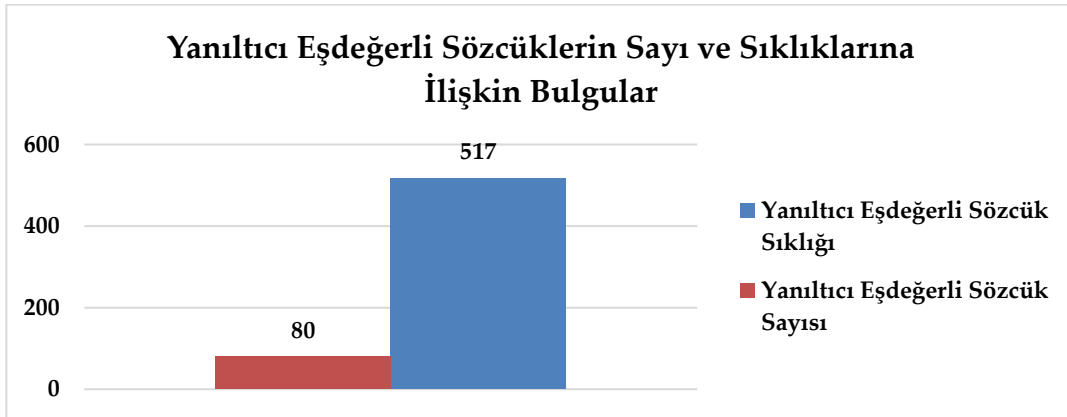
Şekil 1: A1 ve A2 Düzeylerine göre yer alan yanıltıcı eşdeğerli sözcüklerin sıklıkları

Şekil 1. incelendiğinde, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders ve Çalışma setlerindeki A1, A2 düzeylere göre yer alan yanılıcı eşdeğer sözcüklerin en fazla A2 Ders kitabında (f=222) tekrar ettiği, en az ise A1 Çalışma kitabında (f=70) tekrar gösterdiği görülmektedir. Toplam sözcük tekrar sayısı 517'dir.

Şekil 2: A1 ve A2 Düzeylerine göre yer alan yanılıcı eşdeğerli sözcüklerin sayısı

Şekil 2. incelendiğinde, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders ve Çalışma setlerindeki A1 ve A2 düzeylere göre yer alan yanılıcı eşdeğerli sözcüklerin en fazla A2 Ders kitabında (31) rastlandığı, bu sözcüklerin en az A1 Çalışma kitabında (14) yer aldığı görülmektedir. Tüm kitaplarda rastlanılan toplam yanılıcı eşdeğer sözcük sayısı 80'dir.

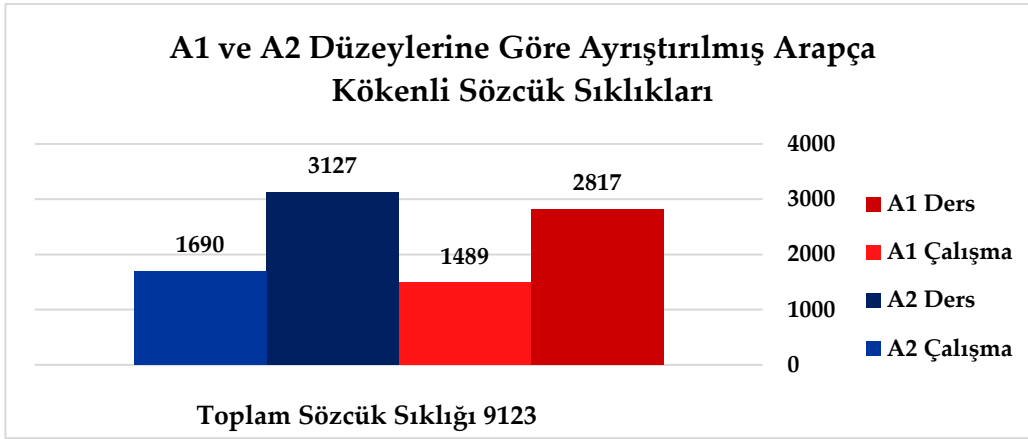

Şekil 3: Yanılıcı eşdeğerli sözcüklerin sayı ve sıklıklarına ilişkin bulgular

Şekil 3. gözden geçirildiğinde, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders ve Çalışma setlerindeki A1, A2 düzeylerinde 80 yanılıcı eşdeğer sözcüğe rastlandığı, bu sözcüklerin kitaplar içerisinde 517 kez tekrar ettiği görülmektedir. Öte yandan A2 Düzeyinin en fazla yanılıcı eşdeğerli sözcük sayısı 55 ve sıklığı 332 sahip olduğu görülmektedir.

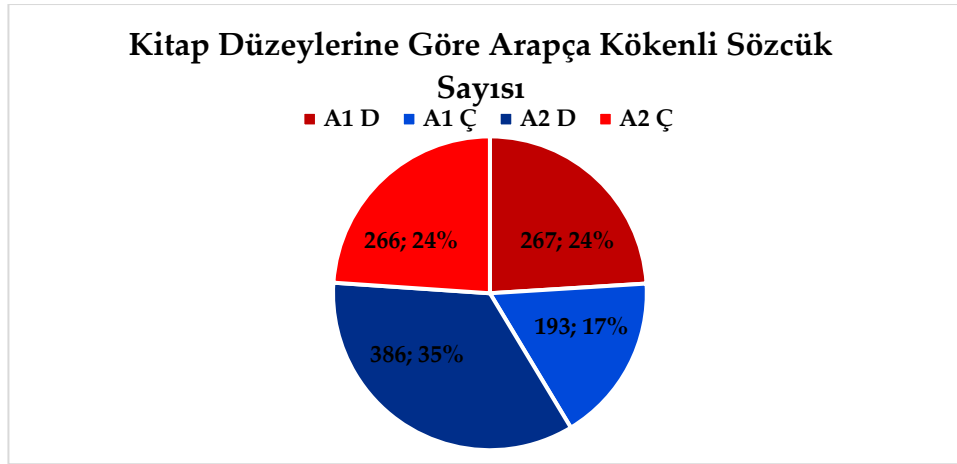
3.3. Arapça Kökenli Sözcükler ile İlgili Bulgular

Bu bölümde, "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" öğretim setinin (A1, A2) Temel düzeyde yer alan Arapça kökenli sözcükler toplandıktan sonra bu sözcüklerin sayıları ve sıklıkları saptanmıştır. Şekil 4'te bu sözcüklere ilişkin bilgiler sunulmaktadır:

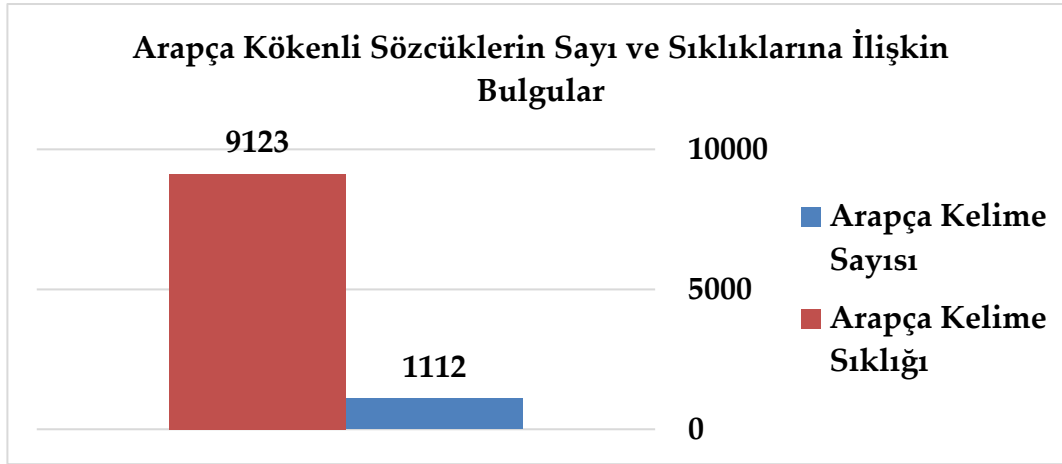
Şekil 4: A1 ve A2 Düzeylerine göre yer alan arapça kökenli sözcüklerin sıklıkları

Şekil 4. incelendiğinde, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders ve Çalışma setlerindeki A1 ve A2 düzeylere göre yer alan Arapça kökenli sözcüklerin en fazla A2 Ders kitabında (f=3127) tekrar ettiği, en az ise A1 Çalışma kitabında (f=1489) tekrar gösterdiği görülmektedir. Toplam sözcük tekrar sayısı 9123'tür.

Şekil 5: A1 ve A2 Düzeylerine göre yer alan arapça kökenli sözcüklerin sayıları

Şekil 5. incelendiğinde, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders ve Çalışma setlerindeki A1 ve A2 düzeylere göre yer alan Arapça kökenli sözcüklerin en fazla A2 Ders kitabında (386) rastlandığı, bu sözcüklerin en az A1 Çalışma kitabında (193) yer aldığı görülmektedir. Tüm düzeylerde rastlanılan toplam Arapça sözcük sayısı 1112'dir.

Şekil 6: Arapça kökenli sözcüklerin sayı ve sıklıklarına ilişkin bulgular

Şekil 6. gözden geçirildiğinde, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders ve Çalışma setlerindeki A1 ve A2 düzeylerinde 1112 Arapça kökenli sözcüğe rastlandığı, bu sözcüklerin kitaplar içerisinde 9123 kez tekrar ettiği görülmektedir. Öte yandan A2 Düzeyinin en fazla Arapça kökenli sözcük sayısına ve sıklığına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Temel ve Orta Düzeyler İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Kitaplarında En Çok Kullanılan 30 Arapça Kökenli Sözcük

Sözcükler	Sıklık (f)	Sözcükler	Sıklık (f)
1. Ve	1155	16. Resim	105
2. Zaman	304	17. Dünya	100
3. Saat	293	18. Kahve	93
4. Cümle	226	19. Araba	89
5. İnsan	136	20. Merhaba	88
6. Aile	161	21. Ayşe	87
7. Kelime	152	22. Cevaplamak	84
8. Kitap	152	23. Murat	78
9. Ama	152	24. Hazırlık	76
10. Sınıf	149	25. Ahmet	74
11. Ders	148	26. Tamamlamak	73
12. İnsan	136	27. Mehmet	72
13. Kadar	127	28. Şey	71
14. Hava	119	29. Ali	66
15. Sabah	104	30. Adam	62

Toplam Sıklık (f): 4732

Tablo 3.'de en fazla kullanılan 30 Arapça kökenli sözcük gösterilmiştir. Tabloya göre ilk 30 sözcük listesinde, az sayıda fiil görevli sözcük bulunurken, isim soylu sözcüklerin fazlalığı göze çarpmaktadır. Arapça kökenli sözcükler arasında bağlaçlar da önemli bir yer tutmaktadır. Tabloya göre incelenen dil öğretim setinde en fazla "ve" (f=1155) bağlacı kullanılmıştır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” setinde ders ve çalışma kitaplarındaki okuma metinleri, temalar ve etkinlikler temel alınarak hazırlanmıştır. Arapçadan Türkçeye geçmiş yanlıtıcı eşdeğer sözcüklerin toplam sayı ve sıklıkları, (A1, A2) Temel düzeyine göre sözcük sayı ve sıklıkları ile belirlenmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar aşağıda maddeler hâlinde sunulmuştur. Yanlıtıcı eşdeğer Arapça sözcüklerin sayı ve sıklıklarının kitap düzeylerine göre incelenmesi neticesinde, en fazla yanlıtıcı eşdeğer Arapça sözcüğün A2 ders kitabında (f=222) tekrar ettiği, en az ise A1 çalışma kitabında (f=70) defa tekrar ettiği saptanmıştır. Toplam sözcük tekrar sayısı 517’dir. Ayrıca en fazla A2 ders kitabında (f=31) sözcük yer aldığı, en az ise A1 çalışma kitabında (f=11) yer aldığı tespit edilmiştir. “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” kitaplarındaki okuma metinleri, etkinlikler ve temalarında en fazla kullanan yanlıtıcı eşdeğer Arapça sözcüğün “metin” sözcüğü olduğu; bunu sırasıyla “temiz”, “şarkı”, “sohbet etmek”, “fakat” sözcüklerinin takip ettiği tespit edilmiştir.

Arapça kökenli sözcüklerin sayı ve sıklıklarının kitap düzeylerine göre incelenmesi neticesinde, en fazla Arapça kökenli sözcüğün A2 ders kitabında (f=3127) tekrar ettiği, en az ise A1 çalışma kitabında (f=1489) defa tekrar ettiği saptanmıştır. Toplam sözcük tekrar sayısı 9123’tür. Ayrıca en fazla A2 ders kitabında (f=386) sözcük yer aldığı, en az ise A1 çalışma kitabında (f=193) yer aldığı tespit edilmiştir. “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” kitaplarındaki okuma metinleri, etkinlikler ve temalarında en fazla kullanan Arapça kökenli sözcüğün “ve” bağlacı olduğu; bunu sırasıyla “zaman”, “insan”, “cümle”, “saat”, “kadar” sözcüklerinin takip ettiği çalışmanın sonuçları arasındadır.

Yabancı öğrenciler Türkiye’ye geldiğinde tanışacakları ilk eğitim setlerinden biri “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı” olacaktır. Bu bağlamda kitapta kullanılan söz dağarcığının Arap kökenli olması nedeniyle daha anlamlı ve detaylı hale getirilmesi önerilmektedir. Türkçe öğrenmek isteyen ve ana dili Arapça olan öğrencilerin yanlıtıcı eşdeğer sözcüklerden dolayı yaşadığı problemlerin başında, bu sözcüklerin kendi ana dillerindeki anlamlarında kullanmaları ve buna bağlı olarak dört temel dil becerisinde yaşanan yanlış anlaşılmalarda gelmektedir. Bu hususta yabancılar Türkçe öğretiminde sözcük öğretimine önem verilmelidir, Aynı zamanda öğretmen tarafından sözcük öğretimi sürecinde yanlıtıcı eşdeğer sözcükler ile ilgili etkinlikler düzenlenmelidir (Çiftçi ve Demirci, 2019: 641).

Bu kapsamda yabancılar Türkçe öğretiminde özellikle Arap öğrencilere Türkçe ile Arapça arasındaki yanlıtıcı eşdeğer sözcükleri içeren kapsamlı bir sözlük hazırlanmalı ve öğretmenler ve öğrencilerin hizmetine sunulmalıdır. Ancak iki dilliler için hazırlanacak sözlüklerde anlam bilgisine ve şekil bilgisine de önem verilmelidir. Aynı zamanda sözcüğün cümle içinde hangi bağlama göre kullanıldığı vurgulanmalıdır (Lalor ve Kirsner, 2001; Bijsterveld, 2010). Bunların yanı sıra Roca-Varela (2011) ve Mattheoudakis (2007) izlenerek yanlıtıcı eşdeğer sözcüklerin, cümle bilgisine ve sözcük bilgisine göre sınıflandırılması, örneğin dil kesitine (resmi ve günlük dil farkı) ve anlambilimsel farklılıklara (yan anlam ve düz anlamlar farklılıkları) dikkat edilmesi de gerekmektedir (Roca-Varela, 2011; Mattheoudakis ve Patsala, 2007).

Rohde (2018) yetişkin öğrencilere yönelik akademik bir ortamda yararlı olabileceği düşünülen ve bu sebeple öğrencilere öğretilmesi gereken farklı sözcük gruplarının belirlenebileceğini ileri sürmektedir. Aynı zamanda bu sözcüklerin hepsinin tanımı sözlüklerde kolayca bulunabilir ve yanlıtıcı eşdeğer sözcüklerin öğretimi sürecinde kullanılabilir. Öte yandan Ökten ve Griffin (2016)’ göre, kültürlerarası yeterlilikte öğrencilerin kelime öğrenme yeteneklerini ve becerilerini geliştirmek, onları hedef dili

kullanmaya motive eder. Böylelikle yanıltıcı eşdeğer sözcükler, sözcük dağarcığı kendi kültürel örnekleriyle uyarlamak, kültürlerarası yetkinliklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu sırada yanıltıcı eşdeğer etkinlikleri, çeşitli kültürler ve kelime kullanımları arasında geçiş yapmaya motive etmektedir (Ökten, Griffin, 2016, 148).

Beltran (2004-2005), ana dil ile hedef dil arasında karşılaştırmalı yapılan biçim odaklı açıklamaların yanıltıcı eşdeğerlilikten yararlanma fırsatı sunduğuna ve aynı zamanda yabancı dil öğrenimini destekleyebileceğine işaret etmektedir. İki dil arasındaki farklı kullanımları açıkça göstermek, böylece hedef dil girdisinin daha kolay edinilmesini sağlamaktadır.

Kaynakça

- Abou-Khalil, V., Flanagan, B., Ogata, H. (2018). Learning false friends across contexts. *Companion Proceedings 8th International Conference on Learning Analytics & Knowledge*. 1-11. Erişim Tarihi: 12.12.2020, https://repository.kulib.kyoto-u.ac.jp/dspace/bitstream/2433/233070/1/LAK-18_ogata.pdf
- Alfaro, D. (2017). *Teaching cognates to young learners through reading tasks*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pereira Teknoloji Üniversitesi.
- Arapça Sözlük (Almaany Sözlükleri). Erişim Tarihi: 10.12.2020, <https://www.almaany.com/>
- Aydoğdu, Z., Aydoğdu, Y., Asmaz, A. (2019). Yabancı dil olarak türkçede kelime öğretimi üzerine bir durum tespiti: suriyeli ortaokul öğrencilerine türkçe öğreten öğretmenler örneği. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*. c.2 s.2: 152-164.
- Beltran, R. C. (2004-2005). The effects of focus on form in the teaching of spanish-english false friends. *Revista española de lingüística aplicada*. c.17 s.18: 65-79.
- Biçer, N., Polatcan, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğrenme stratejilerinin değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. s.54: 811-828.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılara türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*. c.1 s.4: 107-133.
- Bijsterveld, A. (2010). Simulating the learning of languages: how bilinguals learn cognates, false friends, and words of different frequencies. *BA thesis Artificial Intelligence Supervisors: Ton Dijkstra & Ida Sprinkhuizen-Kuyper Radboud University Nijmegen the Netherlands*. 06.11.2020, http://www.socsci.ru.nl/idak/teaching/batheses/bijsterveld_a_bathesis10.pdf
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, vol. 9, no. 2, pp. 27-40. DOI 10.3316/QRJ0902027.
- Bulduk, O. (2000). İslamiyet'in kabulü ve ilk Türk-İslam devletleri, ed. semih yalçın, tarihte türkler ve alparslan türkeş. *Berikan Yayınları, İstanbul*. c.1 s: 83-112.
- Büyükkiz, K. K., Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. c.10 s.21: 145-155.
- Büyükkiz, K. K., Çangal, Ö. (2016). Suriyeli misafir öğrencilere Türkçe öğretimi projesi üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*. c.5 s.3: 1414-1430.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Caferoğlu, A. (2000). *Türk dili tarihi I-II*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Candan, G. (2012). *Ahmed Cevdet Paşa'nın maarif nazırlığı ve eğitim-öğretim alanlarındaki faaliyetleri Master's thesis*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Cenoz, J., Hufeisen, H. ve Jessner, U. (2001). Cross-linguistic influence in third language acquisition: psycholinguistic perspectives. *Clevedon: Multilingual Matters*.
- Calvo, N. (2005). Negative language transfer when learning spanish as a foreign language. *Interlingüística*. s.16: 237-248.
- Council of Europe. (2020). Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessments. Companion Volume. Erişim Tarihi: 30.12.2020, <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>
- Creswell, J.W. (2017). *Eğitim Araştırmaları: Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi*. İstanbul: Edam Yayınları.
- Çağbayır, Y. (2017). *Ötüken osmanlı türkçesi sözlüğü*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Çiftçi, E. (2019). *Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde kullanılan "yabancı uyruklu öğrenciler için Türkçe" kitabında kültür aktarımı. xi. uluslararası dünya dili Türkçe sempozyumu*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çiftçi, Ö., Demirci, R. (2019). Ana dili olarak arapça konuşan öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yabancı eşdeğer kelimelerin rolü. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. c.4 s.2: 628-644.
- Gallart Vidal, M. (2015). The acquisition of false friends in english as a foreign language: comparison between oral and written output. Barselona Özerk Üniversitesi. *İngiliz Filolojisi ve Alman Çalışmaları Bölümü*.
- Gauthier, C. (2012). Language development in bilingual children. *Southern Illinois Üniversitesi Carbondale*.
- Gençoğlu, C. (2019). Millî bir destekleme ve yetiştirme sistemi modeli: ilkokullarda yetiştirme programı (İyep). *Millî Eğitim Dergisi*. c.48 s.1: 853-881.
- Göçer, A., Moğul, S. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili çalışmalara genel bir bakış. *Electronic Turkish Studies*. c.6 s.3: 797-810.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. 2020. Geçici Koruma: Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler. Erişim Tarihi: 02.12.2020, <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>
- Graves, M. F., August, D. ve Mancilla-Martinez, J. (2012). *Teaching vocabulary to English language learners*. ABD: Teachers College Press.
- Green, L. C. (2004). Bilingual word power. research based vocabulary strategies for English language learners. *Intercultural Development Research Association*. 1-8

- Haznedar, B. (2018). Avrupa'da başka dilleri konuşanlar: yetişkin yaştaki göçmenler ve göçmenlerle çalışan öğretmenlerin eğitimi. *EU-Speak-3*. Erişim Tarihi: 06.11.2020, <https://research.ncl.ac.uk/eu-speak/project-finalbookinfivelanguages/turke/Turkish-%20Multiplier%20Complete-With%20Cover.pdf>
- İltar, L., Dünder, S. A. (2018). Suriyeli öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan öğretim setleri hakkında karşılaştırmalı bir değerlendirme çalışması. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. c.7 s.20: 523-539.
- Bölükbaş Kaya, F., Hançer, F. B., ve Golynskaia, A. (2019). İki Dillilik: tanımı ve türler üzerine kuramsal tartışmalar. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(2), 98-113.
- Bölükbaş, F., Yılmaz, M. Y. (Eds.). (2019). *İstanbul A1 Türkçe Ders Kitabı*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F., Yılmaz, M. Y. (Eds.). (2019). *İstanbul A1 Türkçe Alıştırma Kitabı*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F., Yılmaz, M. Y. (Eds.). (2019). *İstanbul A2 Türkçe Ders Kitabı*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F., Yılmaz, M. Y. (Eds.). (2019). *İstanbul A2 Türkçe Alıştırma Kitabı*. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. c.8 s.15: 170-189.
- Lalor, E., Kirsner, K. (2001). The representation of "False Cognates" in the bilingual lexicon. *Psychonomic Bulletin & Review*. c.8 s.3: 552-559.
- Mattheoudakis, M., Patsala, P. (2007). English-Greek false friends: now they are, now they aren't. 8th international conference of Greek linguistics. *University of Ioannina*, 06.11.2020, <https://cpb-us-w2.wpmucdn.com/u.osu.edu/dist/e/68806/files/2019/08/Eng-Greek-False-Friends.pdf>
- McCarter, S., Jakes, P. (2009). *Uncovering EAP. how to teach academic writing and reading*. Oxford: Macmillan Publishers Limited.
- MEB. 2019. Yabancı Öğrenciler Uyum Sınıfları Genelgesi. Erişim Tarihi: 09.11.2019, <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/2022.pdf>
- Millî Eğitim Bakanlığı. 2020. Mülteci Çocukların Eğitime Kazandırılması İçin Destek Programı. 10.12. 2020, <https://www.meb.gov.tr/multeci-cocuklarin-egitime-kazandirilmesi-icin-destek-programi/haber/20068/tr>
- Nimer, M. (2019). Türkiye'deki Suriyeli Mültecilerin Türkçe Dil Eğitimi Deneyimleri Ve Kurumsal Yapılar. *İstanbul Politikalar Merkezi (İPM)*
- Oral, I. (2016). Türkiye'de kapsayıcı eğitimi yaygınlaştırmak için politika önerileri. *ERG*.
- Ökten, C. E., Griffin, B. Ö. (2016). Improvisation of real-life scenarios through intercultural competence. *Journal of Education and Training Studies*. c.4 s.7: 236-244.
- Özçakmak, H., Tutku, G. Y. (2019). Yedi iklim türkçe setinde Arapça kökenli sözcüklerin sıklığı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*. c.7 s.4: 996-1009.
- Özdemir, C. (2018). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminin tarihçesi. *Filoloji Bilimleri*. 58-65.

- Patton, M.Q. (2018). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Roca-Varela, M. L. (2011). Teaching and learning “false friends”: a review of some useful resources. *Encuentro*. s.20: 80-87.
- Rohde, A. (2018). Avrupa’da başka dilleri konuşanlar: yetişkin yaştaki göçmenler ve göçmenlerle çalışan öğretmenlerin eğitimi. Ed. Belma Haznedar. *EU-Speak-3*. 06.11.2020, <https://research.ncl.ac.uk/eu-speak/project-finalbookinfivelanguages/turke/Turkish-%20Multiplier%20Complete-With%20Cover.pdf>
- Sami, Ş. (1989). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Savrun, E. (2018). Tarihte Araplar ve Türk-Arap ilişkileri. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*. c.4 s.9: 229-257.
- Sole Alonso, G. (2017). *False friends in advanced learners of english. the effect of task type and mode*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İspanya: Barselona Üniversitesi.
- Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi. *Piktes faaliyetleri*. Erişim Tarihi: 10.12.2020, <https://piktes.gov.tr/Home/Faaliyetler>
- Swan, M. (1997). The influence of the mother tongue on second language vocabulary acquisition and use. Vocabulary: Description, acquisition and pedagogy. *Cambridge: Cambridge University Press*. 156-180.
- Szabo, C. Z. (2017). *Vocabulary testing and the influence of second language on third language vocabulary acquisition*. (Yayımlanmamış Doktora tezi). The Open University.
- Szpila, G. (2006). False friends in dictionaries. bilingual false cognates lexicography in poland. *International Journal of Lexicography*. c.19 s.1: 73-97.
- Şimşek, H., Dağistan, A., Şahin, C., Koçyiğit, E., Yalçınkaya, G., Kart, M. ve Dağdelen, S. (2019). Kapsayıcı eğitim bağlamında Türkiye’de temel eğitim programlarında çokkültürlülüğün izleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. c.5 s.2: 177-197.
- Tanrikulu, L., Önder, G. C. (2019). Yabancı dil olarak türkçe öğrenen çocuklarda iki dillilik problemi. *EJER Congress 2019 Conference Proceedings*. 1719-1726.
- Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Setleri Hakkında. Erişim Tarihi: 10.12.2020, <http://tomer.ankara.edu.tr/hitit-seti-2/>
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri. Erişim Tarihi: 10.12.2020, <https://sozluk.gov.tr>
- Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. Kâmûs-ı Muhîd Tercümesi ve Vankulu Lügati. Erişim Tarihi: 03.01.2020, <http://www.kamus.yek.gov.tr/>
- Uğur, F., Azizoğlu, N. İ. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarının sözcük öğretimi açısından değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*. c.4 s.1: 151-166.
- Walseth, H. M. (2013). *Friend or foe: metacognitive awareness of false friends and cognates*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). ABD. Hamlin Üniversitesi.
- Yaylacı, Y., Argynbayev, A. (2014). English-Russian false friends in elt classes with intercultural communicative perspectives. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. s.122: 58 – 64.

Yılmaz, C. (2019). *Avrupa ortak öneriler çerçevesi bağlamında okuma kazanımlarının (B1 Düzeyi) ders kitaplarındaki görünümü.* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yunus Emre Enstitüsü. Türkçe Öğretim Setleri Hakkında. Erişim Tarihi: 10.12.2020, <https://www.yee.org.tr/tr/birim/turkce-ogretim-setleri>

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı. Uluslararası Öğrenciler. Türkiye Bursları Erişim Tarihi: 10.12.2020, <https://www.ytb.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/turkiye-burslari>

Yüce, N. (1999). Osmanlı Türkçesi. *İstanbul: Osmanlı Medeniyeti Tarihi*. c.I, s.19.

Zorbaz, K. Z. (2013). *Yabancılar Türkçe Öğretiminin Tarihî Seyri*. Yabancılar Türkçe Öğretimi El Kitabı. 2. Bölüm. 159-169.